

Overigens was de keus van de nieuwbenoemden een verstandige. Het waren gematigde figuren, die geen behoefte hadden aan demonstraties van triomfalisme en in wie de burgers vertrouwen hadden. Aan hun invloed wordt het toegeschreven dat het in Rotterdam vrijwel geheel rustig bleef in de zomer van 1748, toen het hele land in heftige opschudding raakte, bekend als de pachtersoproeren. Het was een plotselinge woedeuitbarsting, vooral van de boeren en kleine burgerij om een complex van grieven, dat zich in eerste instantie kanaliseerde in een aktie tegen de gehate pachters van de zwaardrukkende belastingen. Nadat Friesland en Groningen waren voorgegaan in het afschaffen van het belastingheffingsysteem door middel van verpachtingen, begon in Holland het oproer het eerst in Haarlem. Leiden, Den Haag en Amsterdam volgden; in laatstgenoemde stad waren de onlusten bijzonder hevig. Overall zochten de dodelijk verschrikte regenten bescherming en heul bij de prins, te meer daar zich duidelijk democratische bewegingen begonnen af te tekenen. In Amsterdam eisten de burgers vrije verkiezingen van de krijgsraad en in Leiden werd openbare jaarlijkse rekenschap van het beheer der stadsfinanciën van de magistraat gevegd. Het aanzien en het beleid, met name van de burgemeesters Groeninx van Zoelen en Cornets de Groot, voorkwamen in Rotterdam de uitbarsting, hoewel het er onder de oppervlakte niet minder giste dan elders. Dat beleid bestond uit een vriendelijk, doch beslist optreden en uit het succesvol dirigeren van de minder radikale groep uit de burgerij, Danserweg, De Loo-ver etc. 'de welmenende patriotten', zoals zij zichzelf noemden, die hun goede diensten verleenden om oploopjes en plunderingen te helpen voorkomen.

Of de burgemeesters er in geslaagd zouden zijn het been stijf te houden, wanneer de prins niet plotseling overstag was gegaan door zelf in de Staten van Holland de afschaffing van het pachtstelsel voor te stellen, blijft een open vraag. Zonder verder in te gaan op het verloop van de democratische beweging in Amsterdam, de Doelistenbeweging, kan toch vastgesteld worden dat het optreden van de prins geheel in overeenstemming was met zijn houding tegenover de Rotterdamse rekesttekenaars in de herfst van het jaar tevoren. Door zijn adviseurs van de noodzaak overtuigd om zelf in Amsterdam orde op zaken te komen stellen – Laurens van der Meer fungeerde nu daar als verbindingsman tussen de